

GRZEGORZ KLIMEK*

RECENZJA – JĘDRZEJ KLATKA, MICHAŁ KUŹNIAK,
GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI.
PORADNIK DLA GMIN

REVIEW – JĘDRZEJ KLATKA, MICHAŁ KUŹNIAK,
MANAGEMENT OF MUNICIPAL WASTE.
GUIDANCE FOR MUNICIPALITIES

<http://dx.doi.org/10.12775/PPOS.2013.005>

STRESZCZENIE

Celem opracowania jest charakterystyka i ocena publikacji naukowej: Jędrzej Klatka, Michał Kuźniak, *Gospodarowanie odpadami komunalnymi. Poradnik dla gmin*.

Słowa kluczowe

Odpady komunalne, gospodarka odpadami, ochrona środowiska.

* Doktorant w Katedrze Prawa Ochrony Środowiska WPiA UMK w Toruniu.

1/2013

ABSTRACT

Objective of the review is to characterize and evaluate monograph: Jędrzej Klatka, Michał Kuźniak, *Management of municipal waste. Guidance for municipalities.*

Keywords

Municipal waste management, waste management, environmental protection.

Będąca przedmiotem recenzji książka jest kompleksową i usystematyzowaną analizą prawną najważniejszych zmian wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2012 r. do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Pracę otwierają zagadnienia natury wprowadzającej oraz przedstawienie celu nowelizacji, którym, w ocenie autorów, jest: uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów, całkowite wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów, prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi, zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania. Połączony natomiast od rozdziału pierwszego, czytelnik znajdzie rozważania dotyczące podstawowych, lecz bardziej skomplikowanych materii. W tych partiach książki przedstawiono m.in. zagadnienia związane z: procedurami wyboru podmiotu, który będzie budował, utrzymywał i eksploatował regionalną instalację; mechanizmem, zgodnie z którym gminy będą wyłaniały w drodze przetargu podmioty prowadzące działalność w zakre-

sie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zadania gmin z zakresu utrzymania czystości i porządku.

Systematyka tej książki jest logiczna i przejrzysta. Tytuły kolejnych rozdziałów to: „Budowa, utrzymanie i eksploatacja regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych” (I), „Gospodarowanie odpadami komunalnymi przez gminę” (II), „Zadania gmin z zakresu czystości i porządku w gminach” (III), „Nadzór gmin nad realizacją obowiązków właścicieli nieruchomości” (IV), „Sprawozdawczość” (V), „Kontrola przestrzegania przepisów ustawy” (VI), „Kary pieniężne” (VII), „Przepisy przejściowe i końcowe” (VIII). Książka została wydana w 2012 r. przez wydawnictwo Wolters Kluwer, ma 248 stron.

Rozdział I wyjaśnia definicję regionu gospodarki odpadami komunalnymi i regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Ważnym elementem tego fragmentu opracowania jest omówienie normatywnego charakteru tych pojęć. W tym celu Autorzy nawiązują do przepisów ustawy o odpadach oraz do ustawy Prawo ochrony środowiska. W powyższym rozdziale omówione są ponadto zagadnienia dotyczące: procesów, którym poddawane są odpady komunalne przekazane do regionalnej instalacji; wykazu regionalnych instalacji, w tym instalacji przeznaczonych do zastępczej obsługi regionu (braku w regionie regionalnej instalacji i instalacji zastępczej) oraz zobowiązania gmin do budowy, utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji.

Następny rozdział (II) porusza kwestie związane z obowiązkiem gminy zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, ustaleniem systemu organizacji odbioru odpadów oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Warto podkreślić, że w tej części opracowania autorzy w sposób pogłębiony przedstawiają problematykę organizacji przetargu na odbieranie odpadów komunalnych, zamówienia z wolnej ręki, czy też kwestie dotyczące charakteru prawnej umowy na odbieranie odpadów komunalnych.

W kolejnym rozdziale (III) autorzy przedstawiają obowiązkowe zadania gminy w zakresie czystości i porządku, wymienia-

jąc wśród nich np. selektywne zbieranie odpadów, osiągnięcie odpowiedniego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów, ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, czy też udzielanie zezwoleń na świadczenie usług z zakresu czystości i porządku w gminach.

W rozdziale IV przedstawiono katalog obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Z kolei w rozdziale V wyjaśniono, że w celu umożliwienia gminom skuteczniejszej kontroli przestrzegania przepisów ustawy w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadzony został obowiązek składania sprawozdań z wykonywania zadań z zakresu przedmiotowej ustawy, którym obciążone są: podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty opróżniające zbiorniki bezodpływowe i transportujące nieczystości ciekłe, wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz marszałek województwa. Na ostatnie wymienione podmioty – wójta, burmistrza, prezydenta miasta i marszałka województwa – nałożony został obowiązek kontroli przestrzegania przepisów ustawy, co zostało szczegółowo omówione w rozdziale VI.

Dwa ostatnie rozdziały (VII i VIII) poświęcono karom pieniężnym przewidzianym w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, mającym na celu zapewnienie przestrzegania jej przepisów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi oraz przepisom przejściowym.

W podsumowaniu autorzy podkreślają, że wejście w życie nowelizacji z 2011 r. otwiera nowy rozdział w dążeniu Polski do sprostania wymogom unijnym oraz wprowadzenia kompleksowej i jednolitej, w skali całego kraju, strategii gospodarki odpadami komunalnymi. Nowelizacja zmienia bowiem dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce. Wskazują, że dotychczasowy system oparty na swobodnej konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne od mieszkańców, nad którym to systemem gmina sprawowała jedynie ogólny nadzór, był częstokroć nieefektywny. Z kolei nowy model, funkcjonujący już w wielu krajach należących do Unii Europejskiej, opierający się na założe-

niu, że to gmina jest właścicielem odpadów i to ona decyduje, w jaki sposób odpady komunalne będą zagospodarowywane na jej terenie, daje samorządom konkretne narzędzia do kompleksowej realizacji obowiązków dbania o czystość i porządek na ich terenie. Konkludując, autorzy podnoszą, że wprowadzone nowelizacją zmiany, chociaż radykalne, są krokiem w dobrym kierunku i były bardzo potrzebne.

Recenzowana książka jest, w mojej ocenie, stojącą na wysokim poziomie merytorycznym pomyślną próbą połączenia komentarza do znowelizowanych przepisów ustawowych regulujących zagadnienia utrzymania czystości i porządku w gminie z monografią poświęconą temu tematowi. Autorzy, sami będący praktykami w tej dziedzinie, starają się przede wszystkim skomentować przepisy, choć również w publikacji nie brakuje wskazań na praktyczne zagadnienia związane z omawianą materią.

Omawiana książka jest jedną z pierwszych prób całościowego spojrzenia na problematykę dotyczącą utrzymania czystości i porządku w gminach. Zawiera ponadto szeroki i różnorodny zbiór wzorów dokumentów, których przygotowanie, zgodnie z ustawą, stanowi obowiązek gmin. Praktyczne spojrzenie na przedstawione zagadnienia sprawia, że dzięki niej lepiej można zrozumieć istotę nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Recenzowana praca staje się dzięki temu cenną i godną polecenia.

